

Coa constitución da Rede de Investigación “Do Rural que foi ao Rural que vén: reVoltando á Terra. Pasado e futuro dunha Agricultura Sustentable” pretendemos continuar cubrindo un baleiro que no seu día detectamos no contexto universitario galego. Queremos ofrecer diagnoses das problemáticas actuais do medio rural e, sobre todo, elaborar propostas de futuro alternativas para o manexo sostible do mesmo. Esa “nova axenda” de actuación fundaméntase, a un tempo, en novos presupostos teóricos e nun coñecemento plural dos procesos históricos que definiron o noso presente e dunha correcta identificación dos problemas e solucións do presente.

A creación desta Rede significará un avance moi importante no artellamento organizativo dun conxunto de 7 Grupos de Investigación que, en Galicia, e dende ámbitos disciplinares diversos (Economía Ecolóxica; Historia Ambiental; Enxeñaría Rural e Ordenación do Territorio; Economía Agraria), veñen hai tempo traballando nesta dirección e que xa levaron a cabo no pasado experiencias de colaboración académica e investigadora, entre dous ou máis grupos singulares ou no marco das actividades de dous Institutos Universitarios: Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia (IDEGA) e Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural (IBADER).

A formalización desta nova Rede posibilitará un diálogo transdisciplinar entre diferentes perspectivas de investigación que teñen o seu punto de encontro na Agroecoloxía. Esta integración transdisciplinar aportará melloras significativas para cada un dos 7 Grupos conformantes en ámbitos como o enfoque multidisciplinar, o intercambio de experiencias, a formación de investigadores ou a concorrencia a convocatorias competitivas e, en xeral a potenciación das capacidades de cada Grupo o que redundará nunha mellora de competencia do SUG.

As investigacións baseadas na perspectiva analítica agroecolóxica constitúen unha liña sólida no presente, pero representan sobre todo unha inmensa oportunidade para o futuro (inmediato e a medio prazo), tendo en conta as posibilidades que ofrecen no deseño teórico e na implementación concreta dun modelo de desenvolvemento agrario sustentable. Este enfoque dende a Agroecoloxía aínda pode (e na nosa opinión, debe) ser moito máis desenvolvido no contexto científico – académico do Sistema Universitario Galego. En este sentido, os Grupos que integran esta solicitude entenden que Galicia podería ser un (outro) laboratorio do que extraer ensinanzas para unha experiencia global.

Os principais obxectivos (concretos) da Rede de Investigación serán:

1) Aplicar colectivamente os coñecementos e experiencias que cada un dos Grupos da Rede teñen xerado e adquirido na súa traxectoria previa, para que o deseño e manexo dos agroecosistemas actuais se faga seguindo principios, prácticas e racionalidades ecolóxicas.

Patrocina:

UNIÃO EUROPEIA

Fundo Europeu de
Desenvolvemento Regional

2) Construír propostas de recuperación dos manexos sustentables do espazo rural para deter o seu deterioro demográfico, produtivo, social e cultural/patrimonial) e potenciar a súa demostrada capacidade de resiliencia.

3) Contribuír á conversión de agroecosistemas convencionais (non sustentables) e/ou abandonados en sustentables.

4) Ensañar fórmulas colaborativas coas que acadar unha meirande aplicabilidade e difusión social da nosa actividade investigadora e dos nosos resultados científicos. Entre estas:

- “Ocupar” o espazo rural con persoas, seguindo estratexias que están a ser xa desenvolvidas no presente, porque sen persoas non hai nin rural nin agro e moito menos emprego.

- Empregar as experiencias agroecolóxicas “piloto” que xa funcionan na nosa contorna como unha sorte de “propaganda polo feito”, que se podería “reproducir” (coas correspondentes adaptacións) local e endoxenamente dando pulo ás iniciativas do capital social dispoñible.

- Nun contexto de crise económica e institucional, de falta de investimento público e subvencións, os éxitos das EPI’s (Iniciativas innovadoras no manexo dos recursos localmente existentes; innovadoras porque incorporan melloras tecnolóxicas nos xeitos de producir ou porque actúan mediante estratexias que resaltan a participación social e xeran novo capital social e poden convertese en modelos globais/xerais.

- Comprender a actual crise como a oportunidade para volver ao campo cunha nova ollada, superadora de paradigmas ultrapasados (fracasados) como o vello paradigma produtivo da Revolución Verde ou o paradigma (galego, español, periférico) do atraso agrario...

- Contribuír a que a sociedade civil e as institucións políticas con capacidade executiva comprendan - e asuman realmente - que para que o futuro do agro e do rural sexan necesariamente sustentables teñen que garantir un novo manexo sobre bases endóxeas xa coñecidas.

Na súa condición de primeiro solicitante, o Grupo de Investigación HISTAGRA asumirá a coordinación das actividades científicas e académicas da Rede, que se deseñarán colectivamente en xuntanzas de seguimento trimestrais dos IPs dos Grupos. Os tres decenios de actividade investigadora de HISTAGRA, a súa condición (continua) de Grupo de Referencia Competitiva do SUG dende 2006, os seus recursos humanos e materiais, así como o feito de ter desempeñado este tipo de funcións en experiencias previas semellantes, avalan esta escolla colectiva.

Patrocina:

UNIÃO EUROPEIA

Fundo Europeu de
Desenvolvimento Regional